

El consell de Menorca declara el 2002 Any Francesc d'Albranca

El Consell de Menorca ret homenatge aquest any a Francesc Camps i Mercadal (es Migjorn Gran, 1852-1929), un dels intel·lectuals més punyents de Menorca i figura enorme de les lletres catalanes.

Tot i que és més conegut per obres com *Folklore menorquí de la pagesia*, amb la qual va guanyar, el 1911, el premi convocat per l'Ateneu de Maó, la seva voluminosa i densa correspondència és, possiblement, l'obra més impressionant per la manera com hi conflueixen de manera directa els seus vessants intel·lectuals d'articulista, folklorista i filòleg, desplegats sota el nom idealitzat, més que no pas pseudònim estricte, de Francesc d'Albranca. Així, almenys, ho ha posat de manifest la catedràtica de Filologia Catalana Josefina Salord (*Carta per Francesc Camps i Mercadal, el primer filòleg menorquí del Noucents*), per a qui la quantitat i qualitat dels corresponsals, del paper clau que va complir Albranca de veritable ambaixador menorquí dins la cultura catalana de l'època, és la mostra més concloent d'aquesta afirmació.

Salord està convençuda que encara avui dia, "la dimensió real de Francesc Camps està oculta, gairebé invisible, rere el tòpic de la gran figura local del metge folklorista, només explicat per un humanitarisme i un amor a la terra atemporals".

La seva obra cabdal, *Folklore menorquí de la pagesia* és, per a aquesta estudiantosa, "la punta d'un iceberg que amaga una activitat ben coherent dins la seva aparent diversitat". No debades, són eloqüents els testimonis d'un jove Josep Pla, que veu en Francesc Camps la gran personalitat -al costat de l'historiador i erudit Francesc Hernández Sanz- de la cultura menorquina de la fi del segle XIX i inici del XX; o la consideració unànime de "patriarca de les lletres menorquines" que li atorguen to-

tes les generacions que, als anys vint, conflueixen en l'Associació Menorquina de Nostra Parla.

En Francesc Camps cal distingir dos grans nivells: primer, l'ideològic, d'una concepció del món clarament pairalista, amb l'evolució de l'articulista catòlic combatiu a l'home de la cultura; després, i en conseqüència, l'activitat de folklorista i de filòleg, amb una assumpció completa i capdavantera de la catalanitat menorquina.

Els reculls de Francesc Camps estan farcits de tradicions, de llegendes, de cants, de coverbos i d'antigots. Albranca trasllada moltes característiques orals, pròpies de la literatura popular, a l'escriptura. Segons comenta Francesc Florit, estudiós de la seva obra, "quan fa això, agafa un producte que és viu i l'embolcalla amb unes estructures que no li són pròpies. Per tant, tracta la literatura com a peces de museu. Per a ell són relíquies, relíquies de l'antigor.

Durant tota la vida, Camps fou un actiu corresposal del *Diccionari General de la Llengua Catalana*, tal com evidencia l'abundosa correspondència mantinguda amb el canonge manacorí mossèn Antoni Maria Alcover.

L'Ajuntament des Migjorn, el poble on va néixer, ha volgut afegir-se als actes que s'han organitzat per homenatjar la seva figura. Fa unes setmanes, l'alcalde, Pere Riudavets, lliurà als nés de Francesc Camps el títol de Fill Il·lustre. Camps continua conservant 150 anys després del seu naixement tota la seva frescor i força, i es perfila com un intel·lectual de gran altura i una figura d'una menorquinitat sense fissures.

Carles Marquès

El metge, folklorista i filòleg Francesc Camps i Mercadal, Francesc d'Albranca.